

ชื่อของพายุหมุนเขตร้อน (Tropical cyclone names)

เหตุผลในการตั้งชื่อพายุหมุนเขตร้อน

ในปีหนึ่งๆ จะมีพายุหมุนเขตร้อนเกิดขึ้นหลายลูก และหากมีพายุมากกว่า 1 ลูกเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันจะก่อให้เกิดความสับสน จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้รู้ว่าการเรียกพายุโดยใช้ชื่อสั้นๆ ในการเขียนหรือพูดติดต่อสื่อสารจะช่วยให้รวดเร็วและลดข้อผิดพลาดได้มากกว่าวิธีการที่ต้องยุ่งยากกับการระบุละติจูด-ลองจิจูด ด้วยเหตุนี้จึงมีการตั้งชื่อพายุเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และเพื่อลดความสับสนในการติดต่อสื่อสารระหว่างนักพยากรณ์อากาศกับสาธารณชน รวมทั้งเพื่อให้ง่ายต่อการเฝ้าระวังและเตือนภัย

ประวัติการตั้งชื่อพายุหมุนเขตร้อน

เมื่อหลายร้อยปีก่อนได้มีการเรียกชื่อพายุเฮอริเคน (Hurricane – พายุหมุนเขตร้อนที่มีแหล่งกำเนิดในมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือและมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออก) ที่เกิดขึ้นบริเวณหมู่เกาะเวสต์อินดีส์ (West Indies) ตามวันนักบุญ (Saint's day) โดย Ivan R. Tannehill ได้ระบุไว้ในหนังสือเรื่อง “เฮอริเคน (Hurricanes)” ว่ามีพายุหลายลูกที่ตั้งชื่อตามชื่อนักบุญ เช่น พายุ “Santa Ana” ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงในประเทศเปอร์โตริโก เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม ค.ศ. 1825 และพายุเฮอริเคน “San Felipe (the first)” กับ “San Felipe (the second)” ที่เคลื่อนเข้าประเทศเปอร์โตริโก เมื่อวันที่ 13 กันยายน ปี ค.ศ. 1876 และ ค.ศ. 1928 ตามลำดับ Tannehill ยังได้บอกเล่าถึงเรื่องราวก่อนสิ้นศตวรรษที่ 19 ว่า Clement Wragge นักอุตุนิยมวิทยาชาวออสเตรเลีย ได้ริเริ่มนำชื่อสตรีมาตั้งเป็นชื่อพายุ ตัวอย่างซึ่งเป็นยุคแรกๆ ของการนำชื่อสตรีมาตั้งเป็นชื่อพายุปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเรื่อง “พายุ (Storms)” ของ George R. Stewart ซึ่งต่อมาได้มีการจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Random House ในปี ค.ศ. 1941 และได้มีการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์โดยวอลท์ดิสนีย์

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นิยมตั้งชื่อพายุกันอย่างแพร่หลายในหมู่นักพยากรณ์อากาศ รวมทั้งนักอุตุนิยมวิทยาในกองทัพอากาศและกองทัพเรือสหรัฐ ซึ่งต้องเขียนแผนที่อากาศและติดตามการเคลื่อนตัวของพายุเหนือมหาสมุทรแปซิฟิก โดยตั้งชื่อกันอย่างไม่เป็นทางการตามชื่อของเพื่อนหญิงหรือภรรยาของตน

การตั้งชื่อพายุในมหาสมุทรแอตแลนติก ช่วงระหว่าง ค.ศ. 1950 ถึง 1952 ใช้สัทอักษร¹ (phonetic alphabet – Able, Baker, Charlie) แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1953 สหรัฐอเมริกายกเลิกการตั้ง

¹ อักษรและเครื่องหมายที่กำหนดใช้แทนเสียงประเภทต่างๆ เช่น สัญลักษณ์แทนเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายพิเศษแทนการออกเสียงอื่นๆ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

ในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก (Western North Pacific) ได้มีการตั้งชื่อพายุด้วยชื่อของสตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 และได้เริ่มนำชื่อของบุรุษมาเพิ่มไว้ในบัญชีรายชื่อพายุด้วยตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979

ในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันออก (Eastern North Pacific) บริเวณเกาะฮาวาย ได้มีการตั้งชื่อพายุโดยใช้ชื่อของสตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1959 ส่วนบริเวณอื่นเริ่มใช้ในปี ค.ศ. 1960 ต่อมาในปี ค.ศ. 1978 จึงได้เริ่มใช้บัญชีรายชื่อที่มีทั้งชื่อของบุรุษและสตรี

สำหรับมหาสมุทรอินเดียเหนือ (North Indian Ocean) เดิมไม่มีการตั้งชื่อพายุ แต่ปัจจุบันมีการตั้งชื่อเป็นภาษาท้องถิ่นของประเทศสมาชิกกรรมการพายุไซโคลน (WMO/ESCAP Panel on Tropical Cyclones) ส่วนทางตะวันตกเฉียงใต้ของมหาสมุทรอินเดียได้เริ่มมีการตั้งชื่อครั้งแรกในช่วงฤดูกาลพายุซึ่งคาบเกี่ยวระหว่างปี ค.ศ. 1960/1961

บริเวณออสเตรเลียและมหาสมุทรแปซิฟิกใต้ (Australian and South Pacific region – บริเวณใต้เส้นศูนย์สูตร ทางตะวันออกของลองจิจูด 90 องศาตะวันออก) เริ่มตั้งชื่อพายุด้วยชื่อสตรีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 และเปลี่ยนมาใช้บัญชีรายชื่อที่ประกอบด้วยชื่อทั้งบุรุษและสตรีในปี 1974/1975

พายุหมุนเขตร้อนที่มีแหล่งกำเนิดต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นมหาสมุทรแอตแลนติกเหนือแถบทะเลแคริบเบียนและอ่าวเม็กซิโก มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้าน

ชื่อของพายุหมุนเขตร้อนที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

ประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างบริเวณแหล่งกำเนิดของพายุหมุนเขตร้อนทั้งสองด้าน จึงมีโอกาสได้รับอิทธิพลจากพายุทั้งที่เคลื่อนมาจากด้านตะวันออกและตะวันตก แหล่งกำเนิดของพายุทางทิศตะวันออกของประเทศไทย คือ มหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้ ส่วนทางตะวันตกคืออ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน อันเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรอินเดียเหนือ ดังนั้นการติดตามการเคลื่อนตัวของพายุและการพยากรณ์อากาศในประเทศไทย จึงใช้บัญชีรายชื่อพายุทั้งในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก และมหาสมุทรอินเดียเหนือ

- **รายชื่อพายุหมุนเขตร้อนในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้**

พายุหมุนเขตร้อนที่มีแหล่งกำเนิดบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้ เมื่อมีกำลังแรงถึงระดับพายุไซร่อน (Tropical storm) จะมีชื่อเรียกตามบัญชีรายชื่อพายุ ซึ่งเดิมมีการตั้งชื่อพายุโดยใช้ชื่อของบุคคล ตามเกณฑ์เดียวกันกับการตั้งชื่อพายุในมหาสมุทรแอตแลนติก แต่ต่อมาชื่อของพายุได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นภาษาท้องถิ่นของประเทศสมาชิกกรรมาธิการได้ฟูน (ESCAP/WMO Typhoon Committee) โดยมีประเทศกัมพูชา จีน เกาหลีเหนือ ฮองกง ญี่ปุ่น ลาว มาเก๊า มาเลเซีย ไมโครนีเชีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และประเทศไทย จำนวน 14 ประเทศเป็นผู้เสนอชื่อ ประเทศละ 10 ชื่อ รวมทั้งหมด 140 ชื่อ บัญชีรายชื่อใหม่ที่เป็นภาษาท้องถิ่นนี้ เริ่มใช้มาตั้งแต่ ค.ศ. 2000 โดยมีการปรับปรุงแก้ไขชื่อบางรายการเป็นครั้งคราว และปัจจุบันได้ใช้บัญชีรายชื่อที่ปรับปรุงแก้ไขล่าสุด ค.ศ. 2002 (ตารางที่ 1)

ในตารางที่ 1 สดมภ์ซ้ายสุด (ตัวเลขในวงเล็บ) หมายถึง ประเทศสมาชิกกรรมาธิการได้ฟูน ที่เสนอชื่อพายุทั้ง 5 ชื่อของแต่ละแถว ดังนี้

- (1) คือ Cambodia
- (2) คือ China
- (3) คือ Democratic People Republic's of Korea
- (4) คือ Hong Kong, China
- (5) คือ Japan
- (6) คือ Laos
- (7) คือ Macau, China
- (8) คือ Malaysia
- (9) คือ Micronesia

ตารางที่ 1 รายชื่อพายุหมุนเขตร้อนในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกและทะเลจีนใต้

	I		II		III		IV		V	
(1)	Damrey	ดอมเรย์	Kong-rey	กองเรย์	Nakri	นากรี	Krovanh	กรอวานญ (กระวาน)	Sarika	สาริกา
(2)	Longwang	หลงหวาง	Yutu	ยูตู	Fengshen	ฟงเฉิน	Dujuan	ตู้เจี้ยน	Haima	ไหหม่า
(3)	Kirogi	ไคโรจี	Toraji	โทราจี	Kalmaegi	คัลเมจี	Maemi	เมมิ	Meari	มิอะรี
(4)	Kai-tak	ไคตั๊ก	Man-yi	มานหยี่	Fung-wong	ฟองวอง	Choi-wan	ชอยห้วน	Ma-on	หม่าอัน
(5)	Tembin	เทมบิง	Usagi	อุซางิ	Kammuri	คัมมูรี	Koppu	คอบปู	Tokage	โทคาเงะ
(6)	Bolaven	โบลาวอน	Pabuk	ปาบึก (ปลาบึก)	Phanfone	ฟันฝน	Ketsana	กิสนา (กฤษณา)	Nock-ten	นากเตน (นากกระเต็น)
(7)	Chanchu	จันจู	Wutip	หฺวูตีบ	Vongfong	หวองฟง	Parma	ป้าหม่า	Muifa	หมู่ยฟ้า
(8)	Jelawat	เจอลาวัต	Sepat	เซอปัต	Rusa	รูซา	Melor	เมอโลร์	Merbok	เมอร์บุก
(9)	Ewiniar	เอวินีแยร์	Fitow	ฟีโทว์	Sinlaku	ซินลากอ	Nepartak	เนพาร์ตัก	Nanmadol	นันมาดอล
(10)	Bilis	บิลิส	Danas	ดานัส	Hagupit	ฮากูปีต	Lupit	ลูปีต	Talas	ตาลัส
(11)	Kaemi	แกมี	Nari	นารี	Changmi	ชังมี	Sudal	ซูดัล	Noru	โนรู
(12)	Prapiroon	พระพิรุณ	Wipha	วิภา	Mekkhala	เมขลา	Nida	นิดา	Kulap	กุลลาบ
(13)	Maria	มาเรีย	Francisco	ฟรานซิสโก	Higos	ฮิโกส	Omais	โอไมส์	Roke	โรคี
(14)	Saomai	ซาอไม	Lekima	เลกิม่า	Bavi	บาหวี	Conson	โกนเซิน	Sonca	เซินกา
(1)	Bopha	โบพา	Krosa	กรอซา	Maysak	มัยส์ก	Chanthu	จันตู	Nesat	เนสาด
(2)	Wukong	หฺวูคอง	Haiyan	ไห่เยียน	Haishen	ไห่เฉิน	Dianmu	เตี้ยนหมู่	Haitang	ไห่ถาง
(3)	Sonamu	โซนามู	Podul	โพดอล	Pongsona	พงโซนา	Mindulle	มินดอนเล	Nalgae	นาลแก
(4)	Shanshan	ชานชาน	Lingling	เหล่งเหล่ง	Yanyan	ยันยัน	Tingting	เต่งเต่ง	Banyan	บันยัน
(5)	Yagi	ยางิ	Kajiki	คะจิกิ	Kujira	คูจิระ	Kompasu	คอมปาซุ	Washi	วาชิ
(6)	Xangsane	ซ้างसान (ซ้างสาร)	Faxai	ฟ้าไซ	Chan-hom	จันหอม	Namtheun	น้ำเทิน	Matsa	มัดสา(มัดศยา, มัดศยา, มัดศยา)
(7)	Bebinca	เบบินคา	Vamei	อ้าวเหมย์	Linfa	หลินฟ้า	Malou	หม่าไหล	Sanvu	ซันหู่
(8)	Rumbia	รัมเบีย	Tapah	ตาปาร์	Nangka	นังกา	Meranti	เมอร์อันตี	Mawar	มาวาร์
(9)	Soulik	ซูลิก	Mitag	มิแทก	Soudelor	เซาเดโลร์	Rananin	รานานิม	Guchol	กูโชล
(10)	Cimaron	ซิมารอน	Hagibis	ฮาภิบิส	Imbudo	อิมบูโด	Malakas	มาลากัส	Talim	ตาลิม
(11)	Chebi	เชบี	Noguri	โนกูรี	Koni	โคนี	Megi	เมกี	Nabi	นาบี
(12)	Durian	ทุเรียน	Rammasun	รามสุร	Morakot	มรกต	Chaba	ชบา	Khanun	ขนุน
(13)	Utor	อูตอร์	Chataan	ชาทาอาน	Etai	เอตาว	Aere	แอรี	Vicente	วีเซนเต
(14)	Trami	จ่ามี	Halong	หะลอง	Vamco	หว่ามก้อ	Songda	ซงด่า	Saola	ซาวลา

หมายเหตุ : เริ่มใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2002 (คำสะกดภาษาไทยตามราชบัณฑิตยสถาน)

- (10) คือ Philippines
- (11) คือ Republic of Korea
- (12) คือ Thailand
- (13) คือ United State of America
- (14) คือ Viet Nam

การเรียกชื่อพายุจะเรียงไปตามลำดับของแต่ละสดมภ์ เช่น ในสดมภ์ I เมื่อพายุลูกสุดท้ายของปีชื่อ “ซิมารอน (Cimaron)” พายุลูกแรกของปีถัดไปจะชื่อ “เซบิ (Chebi)” และเมื่อใช้ชื่อสุดท้ายของสดมภ์ที่ I คือ “จามี (Trami)” ไปแล้ว ลูกต่อไปจะเป็นชื่อแรกของสดมภ์ II คือ “กองเรย (Kong-rey)” เป็นต้น

การเปลี่ยนชื่อพายุมาเป็นภาษาท้องถิ่นเป็นการเพิ่มความสะดวกสำหรับประเทศสมาชิกในการเตือนภัยด้วยภาษาที่ใช้เป็นประจำตามแบบเจ้าของภาษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนในภูมิภาคนั้นๆ มีความตื่นตัวและระวังภัยจากพายุที่กำลังเกิดขึ้น

นอกจากชื่อของพายุที่เป็นภาษาท้องถิ่นแล้ว ยังมีการระบุพายุแต่ละลูกด้วยตัวเลข 4 หลัก โดยเลข 2 ตัวแรก คือ เลขท้ายของปีคริสต์ศักราช ส่วนเลข 2 ตัวหลัง คือ ลำดับที่ของพายุในปีนั้น เช่น 0601 หมายถึง พายุหมุนเขตร้อนที่เกิดขึ้นเป็นลูกแรกในปี ค.ศ. 2006 ส่วน 0602 จะหมายถึง พายุที่เกิดขึ้นเป็นลูกที่สองในปี ค.ศ. 2006 เป็นต้น ซึ่งการระบุตัวเลขลำดับของพายุที่เกิดขึ้นในแต่ละปีจะเป็นประโยชน์ในการบันทึกสถิติ เพราะอาจมีการเรียกชื่อเดิมซ้ำอีกในปีอื่นๆ

● รายชื่อพายุหมุนเขตร้อนในมหาสมุทรอินเดียเหนือ

มหาสมุทรอินเดียเหนือ ซึ่งรวมพื้นที่ 2 บริเวณ คือ ทะเลอาระเบีย (Arabian Sea) และอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal) นั้น เดิมไม่มีการตั้งชื่อพายุที่เกิดขึ้นในบริเวณดังกล่าว แต่ใช้วิธีกำหนดตัวเลขระบุลำดับที่พายุเกิดในแต่ละปี ตามด้วยตัวอักษร A หรือ B เพื่อระบุบริเวณที่พายุก่อตัวว่าเป็นทะเลอาระเบีย (A) หรืออ่าวเบงกอล (B) ถ้าเป็นพายุที่ก่อตัวบริเวณทะเลอาระเบียจะตามด้วยอักษร A เช่น 01A หมายถึง พายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวขึ้นบริเวณทะเลอาระเบียและเป็นพายุลูกแรกของปี ส่วนพายุลูกที่สองก็จะกำกับด้วย 02A เป็นต้น สำหรับพายุที่ก่อตัวบริเวณอ่าวเบงกอลก็เช่นเดียวกันเพียงแต่เปลี่ยนอักษรจาก A เป็น B เช่น 01B, 02B และ 03B เป็นลำดับไป

ปัจจุบันพายุในมหาสมุทรอินเดียเหนือ ได้มีการตั้งชื่อเป็นภาษาท้องถิ่นของประเทศสมาชิกรวมการพายุไซโคลน โดยแต่ละประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย เมียนมาร์ โอมาน ปากีสถาน ศรีลังกา และประเทศไทย เป็นผู้เสนอชื่อ ประเทศละ 8 ชื่อ และรวบรวมเป็นบัญชีรายชื่อสำหรับเรียกพายุที่เกิดขึ้นในมหาสมุทรอินเดียเหนือ (ตารางที่ 2) และจะเรียกชื่อเรียงไปตามลำดับ โดยพายุลูกแรกของปีจะใช้ชื่อต่อจากชื่อของพายุลูกสุดท้ายของปีที่ผ่านมา บัญชีรายชื่อพายุในมหาสมุทร

รายชื่อพายุในมหาสมุทรอินเดียเหนือ ขณะนี้มีคำอ่านออกเสียงเฉพาะของบางประเทศ และปัจจุบันยังไม่มีการระบุคำสะกดเป็นภาษาไทย

ตารางที่ 2 รายชื่อพายุหมุนเขตร้อนในมหาสมุทรอินเดียเหนือ

ประเทศสมาชิก	I		II		III		IV	
	ชื่อพายุ	ออกเสียง	ชื่อพายุ	ออกเสียง	ชื่อพายุ	ออกเสียง	ชื่อพายุ	ออกเสียง
บังคลาเทศ	Onil	Onil	Ogni	Og-ni	Nisha	Ni-sha	Giri	Gi-ri
อินเดีย	Agni	Ag' ni	Akash	Aakaa' sh	Bijli	Bij' li	Jal	Jal
มาเลเซีย	Hibaru	-	Gonu	-	Aila	-	Keila	-
เมียนมาร์	Pyarr	Pyarr	Yemyin	Ye-myin	Phyan	Phyan	Thane	Thane
โอมาน	Baaz	Ba-az	Sidr	Sidr'	Ward	War' d	Murjan	Mur' jaan
ปากีสถาน	Fanoos	Fanoos	Nargis	Nar gis	Laila	Lai la	Nilam	Ni lam
ศรีลังกา	Mala	-	Abe	-	Bandu	-	Mahase	-
ไทย	Mukda	Muuk-dar	Khai Muk	Ki-Muuk	Phet	Pet	Phailin	Pi-lin
บังคลาเทศ	Helen	Helen	Chapala	Cho-po-la	Ockhi	Ok-khi	Fani	Foni
อินเดีย	Lehar	Le' har	Megh	Me' gh	Sagar	Saa' gar	Vayu	Vaa' yu
มาเลเซีย	Madi	-	Vaali	-	Baazu	-	Hikaa	-
เมียนมาร์	Nanauk	Na-nauk	Kyant	Kyant	Daye	Da-ye	Kyarr	Kyarr
โอมาน	Hudhud	Hud' hud	Nada	N' nada	Luban	L' luban	Maha	M' maha
ปากีสถาน	Nilofar	Ni lofar	Vardah	Var dah	Titli	Titli	Bulbul	Bul bul
ศรีลังกา	Priya	-	Sama	-	Das	-	Soba	-
ไทย	Komen	Goh-men	Mora	Moh-rar	Phethai	Pay-ti	Amphan	Um-pun

หมายเหตุ : รายชื่อในตารางนี้จะใช้ไปจนถึงปี ค.ศ. 2009

เอกสารอ้างอิง

ESCAP/WMO. "Tropical Cyclones Names for the Typhoon Committee Region". Typhoon Committee.

NOAA. "Worldwide tropical Cyclone Names". National Hurricane Center, National Weather Service. (<http://www.nhc.noaa.gov/aboutnames.shtml>).

NOAA. "Tropical Cyclones Names". Atlantic Oceanographic and Meteorological Laboratory, Office of Oceanic and Atmospheric Research. (<http://www.aoml.noaa.gov/hrd/tcfaq/tcfaqHED.html>).

NOAA/NWS. "Tropical Cyclones : Names". National Weather Service, Southern Region Headquarters, Texas. (http://www.srh.weather.gov/jetstream/tropics/tc_names.htm).

WMO/ESCAP. "Final Report of the Panel on Tropical Cyclone". 31st Session, Colombo, Sri Lanka (1 – 6 March 2004).